

REFERAT Udvalget for Klima, Natur og Demokrati d. 04-03-2026

Mødedato Onsdag d. 04. marts 2026 kl. 07:45

Mødested Udvalgsværelset

Mødedeltagere Anja Rosengreen (F), Sarah Lindemann Thøgersen (A), Matilde Ørsted (A), Henrik Tolstrup (A), Olaf Johannes Prien (F), Ole S. Nielsen (O), Thomas Møller Nielsen (V)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsordenen.....	3
Forslag til forretningsorden for Udvalget for Klima, Natur og Demokrati.....	4
Orientering om udvalgets økonomi - herunder budgettet for 2026-2029.....	5
Endelig godkendelse af tillæg 5 til spildevandsplanen - Udvidelse af kloakering i Liseleje.....	7
Anlægsbevilling Natur- og Outdoorplanen.....	9
Nedsættelse af og rammer for Grønt Råd 2026-2029.....	12
Grøn Trepert – Status.....	14
Anvendelse af midler til sammenhængende ny natur i Grøn Trepert.....	15
Strategisk opkøb af landbrugsjord til sammenhængende natur.....	16
Retningslinjer for Plejeplan for Arresø Kanal.....	17
Orientering fra formanden.....	19
Underskriftsark.....	20

Punkt 16: Godkendelse af dagsordenen

00.00.00-G01-154-25

Beslutning

Dagsordenen godkendt.

Punkt 17: Forslag til forretningsorden for Udvalget for Klima, Natur og Demokrati

00.22.00-A00-42-25

Sagens kerne

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati skal behandle forslag til forretningsorden. Forretningsordenen skal behandles to gange i udvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at forretningsordenen for Udvalget for Klima, Natur og Demokrati i Halsnæs Kommune godkendes.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Beslutning fra fagudvalg

Beslutning fra Udvalget for Klima, Natur og Demokrati, den 14. januar 2026, punkt 4:

Direktionens indstilling godkendt

Sagsfremstilling

Forretningsordenen udstikker retningslinjer for Udvalget for Klima, Natur og Demokratis virke i dets møder og idet sagsforberedende arbejde. Udkastet er lavet med udgangspunkt i normalforretningsordenen for kommunale udvalg.

Lov- og plangrundlag

Lov om kommuners styrelse

Høring, dialog og formidling

Udvalget for Klima, Natur og Demokratis Forretningsorden offentliggøres efter godkendelse på kommunens hjemmeside

Bilag

Forretningsorden for UKND 2026-2029

Styrelsesvedtægt - godkendt

Punkt 18: Orientering om udvalgets økonomi - herunder budgettet for 2026-2029

00.30.00-S00-12-25

Sagens kerne

Som en del af introduktionsforløbet for de nye udvalg, og i overensstemmelse med tids- og procesplanen for budget 2026-2029, orienteres de enkelte fagudvalg for deres budgetter for 2026 i forbindelse med udvalgsmøderne.

Chef for Koncernøkonomi og Indkøb Lisbeth Damborg og Chef for Ejendomme, Faciliteter og Arealer Connie Graul vil på mødet præsentere to korte oplæg, hvor udvalgets økonomi og anlægsprojekter fremlægges, og der er mulighed for at stille spørgsmål hertil.

For de nye byrådsmedlemmer vil der blive afholdt et temamøde forud for byrådsmødet d. 30. april vedrørende de overordnede økonomiske rammer, processer og begreber. Byrådsmedlemmer der også var med i forrige byrådsperiode, er også meget velkomne, og er derfor også inviteret.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Udvalget for Klima, Natur og Demokrati tager orienteringen til efterretning.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati.

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Plancher fra præsentation af udvalgets økonomi er vedhæftet.

Sagsfremstilling

Fagudvalgene præsenteres på deres møder i marts for kommunens samlede budget og for fagudvalgets eget drifts- og anlægsbudget for 2026-2029.

Det samlede budget fremgår af:

- Hovedoversigten, som viser kommunens samlede budget for 2026-2029 (bilag 1)
- Notatet "Generelle bemærkninger" som i tekst og figurer beskriver kommunens samlede budget (bilag 2).

Driftsbudgettet for det samlede budget og fagudvalget fremgår af:

- Driftsoversigten for 2026-2029 (bilag 3).

Forudsætningerne for driftsbudgettet på fagudvalget fremgår af:

- Budgetbeskrivelserne, som udarbejdes for hvert af de politikområder, der hører ind under udvalget (bilag 4, 5 og 6). I budgetbeskrivelserne kan der i nogle tilfælde være henvisninger til udvalgsstruktur og administrativ organisering, der var gældende for byrådsperioden 2022-2025, men er ændret i byrådsperioden 2026-2029.

Anlægsbudgettet for det samlede budget og fagudvalget fremgår af:

- Anlægsoversigten for perioden 2026-2029 (bilag 7 og 8 - en åben version hvor detaljer for køb og salg ikke fremgår, og en lukket version, hvor disse detaljer fremgår. Oversigten er opgjort på udvalgsstrukturen gældende for byrådsperioden 2022-2025.

Ændringerne i budgettet for det samlede budget og fagudvalget i forbindelse med vedtagelsen af budget 2026-2029 fremgår af:

- Oversigt over budgetændringer (bilag 9 og 10 - en åben version hvor detaljer for køb og salg ikke fremgår, og en lukket version, hvor disse detaljer fremgår). De ændringer der er gældende for udvalget fremgår af side 1 (totalændringen for udvalget) og 10 & 12 (detaljerede ændringer for udvalget). Oversigten er opgjort på udvalgsstrukturen gældende for byrådsperioden 2022-2025.

Lov- og plangrundlag

Tids- og procesplan for budgetprocessen 2026-2029

Høring, dialog og formidling

Det fremsendte materiale indgår i den samlede offentliggørelse af budget 2026-2029 på kommunens hjemmeside.

Derudover indgår materialet også i byrådets digitale budgetmappe for 2026-2029 i First Agenda, hvor alt andet materiale fra budgetproces 2026-2029 også findes.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

Hovedoversigt 2026-2029

Generelle bemærkninger til budget 2026-2029

Driftsoversigt - Budget 2026-2029

Budgetbeskrivelse - Demokrati

Budgetbeskrivelse - Natur og Miljø

Budgetbeskrivelse - Klima og Kystsikring

Anlægsoversigt 2026-2029 - Åben version

Oversigt over budgetændringer 2026-2029 - Åben version

Økonomi på Udvalget for Klima, Natur og Demokrati

Punkt 19: Endelig godkendelse af tillæg 5 til spildevandsplanen - Udvidelse af kloakering i Liseleje

06.00.05-P16-2-25

Sagens kerne

Udkast til tillæg 5 til kommunens spildevandsplan 2022-2032 har været i ekstern høring og forelægges til endelig godkendelse.

Tillægget udvider det i spildevandsplanen planlagte kloakopland LL11 med yderligere 31 sommerhusmatrikler. Det sker på baggrund af et ønske fra grundejerforeningen Hyllingebergsgaard om, at hele grundejerforeningen bliver omfattet af den igangværende kloakering i Liseleje. Desuden ligger der i området en ubebygget matrikel på Vandværksvej 6, der med dette tillæg også medtages i LL11.

Der er ikke modtaget bemærkninger til tillægget i høringsperioden.

Indstilling

Direktionen indstiller, at byrådet godkender tillæg 5 til spildevandsplan 2022-2032 vedrørende udvidelse af kloakopland LL11 i Liseleje.

Beslutningskompetence

Byrådet

Beslutning

Direktionens indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Grundejerforeningen Hyllingebergsgaard i Liseleje omfatter en række sommerhuse, hvoraf 30 sommerhuse ligger udenfor kloakopland og dermed ikke er omfattet af den igangværende kloakering af kloakoplandet LL11. Desuden ligger der i området en ubebygget matrikel på Vandværksvej 6, der heller ikke er medtaget i LL11. Denne matrikel forventes på sigt bebygget og medtages derfor i vedlagte tillæg. De 30 sommerhusmatrikler håndterer i dag deres spildevand og regnvand lokalt via enten bundfældningstanke og/eller sivebrønde/nedsivningsanlæg og tilsvarende.

Med vedlagte tillæg 5 udvides det planlagte kloakopland LL11 således, at de resterende 30 grunde i grundejerforeningen samt den ubebyggede matrikel inddrages og kloakeres for spildevand, der herefter kan ledes til Melby Renseanlæg. Tilslutningen af de 31 matrikler vil bidrage med en minimal yderligere belastning af Melby Renseanlæg på op til 2 promille. Dette vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning af renseanlægget. Udvidelse af kloakeringsområdet vil bidrage til yderligere at reducere udledningen af næringsstoffer fra sommerhuse i Liseleje. Administrationen har foretaget en habitatvurdering, en vurdering i forhold til vandområdeplaner samt udført en miljøvurderingsscreening. Administrationen vurderer, at tillægget ikke vil påvirke Natura-2000 områder, bilag IV-arter eller overflade- og grundvandsforekomster væsentligt. Endvidere vurderer administrationen, at tillægget ikke vil have konsekvenser, der kræver, at der laves en fuld miljøvurdering.

Lov- og plangrundlag

Miljøbeskyttelsesloven nr. 928 af 28/06/2024

Spildevandsbekendtgørelsen nr. 532 af 27/05/2024

Lov om afgift af spildevand (Spildevandsafgiftsloven) nr. 765 af 07/06/2023

Lov om miljømål m.v. internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven) nr. 692 af 26/05/2023

Lov om miljøvurdering af planer og program nr. 4 af 03/01/2023

Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber ved lovebekendtgørelse nr. 1775 af 02/09/2021

Konsekvenser

Kloakering af de yderligere 31 matrikler vil bidrage til yderligere at reducere udledningerne af næringsstoffer fra sommerhuse i Liseleje. Den mængde af ekstra vand, der vil skulle ledes til Melby Renseanlæg som konsekvens af

kloakeringen, vil ikke være væsentlig. Administrationen vurderer, at planen ikke har væsentlig indflydelse på miljøvilkårene i området i forhold til tilstanden i dag.

Høring, dialog og formidling

Udkast til tillæg 5 har været i 8 ugers ekstern høring. Der er ikke modtaget bemærkninger til tillægget. Afgørelsen på miljøscreeningen har også været i ekstern høring uden, at der er modtaget bemærkninger.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

Bilag 1 - Tillæg nr 5 til spildevandsplanen Liseleje

Punkt 20: Anlægsbevilling Natur- og Outdoorplanen

24.05.00-P20-1-25

Sagens kerne

I denne sag skal byrådet godkende indstilling om frigivelse af anlægsbevilling til realisering af projektet Fremme af Natur- og Outdoorturisme.

På baggrund af den Strategisk-Fysisk udviklingsplan Længe Leve Halvøen har administrationen udarbejdet en realiseringsplan i 3 spor - Ny natur, Styrkede stiforbindelser på tværs af halvøen samt Oplevelser og ankomstpunkter. Under hvert spor er der tilknyttet 3-4 tiltag.

Med anlægsbevillingen igangsættes arbejdet med at konkretisere delprojekter, inddrage lokale aktører og søge fonde om medfinansiering til realisering.

Deltagelse på Udvalget for Klima, Natur og Demokratis møde den 4. marts 2026:

Sara Nissen, Chefkonsulent By & Miljø.

Indstilling

Direktionen indstiller, at byrådet godkender, at:

1. Frigive anlægsbevilling på 1.537.500 kr. i 2026 finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i anlægsbudgettet til projektet Fremme af Natur- og Outdoorturisme
2. Natur- og Outdoorplanen søges realiseret som beskrevet.

Beslutningskompetence

Byrådet.

Beslutning

Direktionens indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Realisering

Hovedgrebet i Natur- og Outdoorplanen er at skabe en sammenhængende naturmosaik, som er let tilgængelig via et forbedret stinet med tilkoblede oplevelser på tværs af halvøen. Planen foreslår små og store indsatser, som kan realiseres på kort sigt og på lang sigt. Med udgangspunkt i Natur- og outdoorplanen foreslår administrationen at realisere ambitionerne i 3 spor, hvorunder der knyttes 3-4 konkrete indsatser.

1. Etablering af ny natur (700.000 kr.): Fokus er på at etablere et Samlet naturprojekt sammen med Halsnæs forsyning i forbindelse med Ullerup Å. På sigt kan der som et led i realiseringen af den grønne trepart sættes på øget skovrejsning og naturgenopretning af Torup Enge
2. Styrkede stiforbindelser på tværs af halvøen (250.000 kr.) a. Opgradering af eksisterende stiforbindelser, b. Etablering af nye stiforbindelser, c. Udvikling af formidling og skiltning af ruterne og d. Undersøgelse af mulige overgange over bane og Amtsvej
3. Ankomst og oplevelser (250.000 kr.): a. etablering af "støttestårer" på ruterne f.eks. shelters, udsigtstårne, bålpladser b. Etablering af større oplevelsespunkter til understøttelse af friluftsliv og c. Udviklingsforløb for en styrket erhvervsindsats målrettet outdoorturismen.

Den samlede realiseringsplan er vedlagt i bilag 1. Realiseringen vil blive tilrettelagt i projektorganisering og vil langt hen ad vejen være afhængig af ekstern finansiering og etablering af samarbejde og partnerskaber. Der vil være et særligt fokus på at sikre en god kobling til realisering af naturambitionerne i Den Grønne Trepert.

De samlede lønmidler til alle tre indsatser vil andrage: 620.000 kr.

Mulig medfinansiering

Ad 1. I samarbejde med Halsnæs Forsyning skal vandhånderingsprojektet omkring Ullerup Å tilrettelægges, så vi sikrer en velfungerende sammenhængende bynær natur, god biodiversitet og høj rekreativ værdi i form af stiforløb, opholdsmuligheder og formidling. Omfanget af den kommunale andel af projektet kan skaleres op eller ned afhængig af fondsfinansiering. Løsningsforslag vil blive afsøgt i samarbejde med Halsnæs Forsyning og fremlagt for Udvalg for Natur, Miljø og Demokrati.

Ad 2. Naturstyrelsen har igangsat projektet Danmarks Naturstier. Som kommune kan vi søge midler til at revitalisere eksisterende ruter som f.eks. Halsnøen og/eller etablere nye stier eller mindre koblinger. Der gives støtte til nyanlæg, rutetilpasning, skiltning og formidling. Administrationen vurderer, at der er gode muligheder for at få midler, og at det vil være en oplagt mulighed for samtidig at få en god eksponering af de mange kvaliteter på Halvøen. Såfremt der gives støttetilsagn, vil det samlede stiprosjekt blive fremlagt for Udvalg for Natur, Miljø og Demokrati.

Ad 3. I samarbejde med lokale aktører og foreninger vil administrationen identificere egnede steder til etablering af støttepunkter, som kan højne oplevelseskvaliteten på ruterne. Et støttepunkt kan være et shelter, en god pausebænk ved et spektakulært udsigtspunkt, en formidlingsplatform eller en stedsspecifik oplevelse. Kortlægningen vil danne fundamentet for dialog med fonde om medfinansiering af enkeltstående eller en række af sammenhængende støttepunkter. Administrationen fremlægger kortlægningen og forslag til finansiering for Udvalg for Natur, Miljø og Demokrati.

Administrationen har en forventning om, at de afsatte midler rækker i nogen grad afhængig af ambitionsniveau og fondsinteresse. I forhold til indsats 1 vil de afsatte midler forventeligt skulle suppleres med yderligere midler til medfinansiering afhængig af ambitionsniveauet for anlæg af det rekreative forløb og indhold. Ift. indsats 2 er det administrationens forventning, at de afsatte midler er tilstrækkeligt, såfremt kommunen får bevilliget støtte igennem Danmarks Naturstier. Ift. indsats 3 vil de afsatte midler udelukkende dække etablering af mindre støttepunkter. Såfremt der skal etableres flere og større støttepunkter, som kræver fondsfinansiering, vil der med al sandsynlighed skulle afsættes yderligere midler til medfinansiering.

Konsekvenser

Anlægsbevillingen betyder, at projektet igangsættes med fokus på etablering af ny natur omkring Ullerup Å, nye stiforbindelser og etablering af støttepunkter for oplevelser på vejen. Projektet vil realisere målsætningen om at;

- Flere borgere bruger naturen mere
- Skabe mere og bedre natur i Halsnæs Kommune
- Øge oplevelsesmulighederne i Halsnæs Kommune
- Skabe rammer for at flere turismerelaterede virksomheder og overnatningsmuligheder kan etablere sig i Halsnæs
- Styrke bosætningen i Halsnæs Kommune.

Høring, dialog og formidling

Realisering af de tre spor vil ske i tæt dialog med lokale borgere, foreninger og erhvervsdrivende for at sikre en langtidsholdbar forankring og brug af faciliteterne. Administrationen vil invitere til arrangementer og gåture, hvor stiforløb og støttepunkter vil blive drøftet og udviklet i fællesskab. Det er administrationens ambition, at den tidlige involvering vil betyde dels at lokal viden og behov integreres tidligt i projektet, dels at processen vil medføre et stærkt lokalt ejerskab til de konkrete resultater.

I forbindelse med anlæg af stier vil en konstruktiv lodsejerdiallog nogle steder være en forudsætning for realisering. Derfor vil relevante lodsejere blive involveret tidligt i forløbet. Der har allerede været dialog med nogle lodsejere, som har udvist interesse for at være med i projektet.

I forbindelse med udvalgte konkrete tiltag vil der blive gennemført formelle høringer.

Der er modtaget et forsinket høringssvar fra Ældrerådet. Det vedhæftes som bilag.

Økonomi

I forbindelse med Budget 2024-28 blev der afsat 300.000 i 2025 og 1.500.000 kr. i 2026 til realisering af projektet Fremme af Natur og Outdoorturisme Længe leve Halvøen.

De 300.000 er overført til 2026. Korrigeret ift. PL 308.970 kr.

Med godkendelse af indstillingens pkt. 1 frigives det resterende beløb 1.532.828 (korrigeret for PL), således at den samlede projektøkonomi nu er 1.841.798 kr.

Bilag

Strategisk fysisk udviklingsplan - Længe Leve Halvøen

Bilag 1 Projektstruktur_februar26

Forsinket høringssvar

Punkt 21: Nedsættelse af og rammer for Grønt Råd 2026-2029

01.00.00-G01-7-25

Sagens kerne

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati bedes drøfte nedsættelse af nyt Grønt Råd, dets medlemmer samt et opdateret kommissorium for Rådet.

Deltagelse på Klima, Natur og Demokratis møde d. 4. marts 2026:

Christian Skov, Leder af Trafik og Natur

Indstilling

Direktionen indstiller, at Udvalget for Klima, Natur og Demokrati vedtager:

1. at nedsætte Grønt Råd for perioden 2026-2029
2. rådets medlemmer
3. forslag til nyt opdateret kommissorium.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati.

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

I 2007 vedtog Halsnæs Kommune i forbindelse med kommunesammenlægningen at nedsætte et Grønt Råd.

Rådet har siden mødtes 4 gange årligt og rådgivet samt diskuteret kommunens arbejde og politikker mv. indenfor miljø-klima - og naturområdet.

Formel vedtagelse af Råd og medlemmer

Rådet skal, som følge af den nye byråds-periode, nu formelt nedsættes på ny og Rådets medlemssammensætning skal vedtages.

Følgende organisationer ønsker fortsat at deltage:

- Danmarks Naturfredningsforening
- Torup Ting
- Dansk Ornitologisk Forening
- Landliggersammenslutningen
- Naturcenter Auderød Havn
- Dansk Islandskehesteforening
- Det Danske Spejderkorps
- Danmarks Jægerforbund
- By og Land Halsnæs
- Frederiksværk Ro- og Kajakklub
- Nordsjællands Landboforening
- Knud Rasmussen gruppen
- Halsnæs Klimabevægelse.

Nye medlemmer

Følgende organisationer har ønsket at indtræde i Grønt Råd:

LAG - Gribskov Halsnæs

Den lokale aktionsgruppe (LAG) gør i deres ansøgning opmærksom på, at gruppen er bredt engageret i bæredygtig lokal udvikling og bidrager i mange tilfælde aktivt med tilskud til projekter, som understøtter LAG-gruppens formål. De lokale aktionsgrupper (LAG) administrerer EU-tilskudsmidler til fremme af jobskabelse og økonomisk vækst af landdistrikter.

Kappelhøj Græsningslaug

Lauget motiverer deres ansøgning om optagelse med følgende: "Kappelhøj Græsningslaug har sammen med Halsnæs Kommune stået for helårsgræsning med kvæg og heste på den fredede Kappelhøj-kile, godt 20 ha. vest for Hillerødvej. Områdets artsrigdom er i en meget positiv udvikling, og med sin bynære beliggenhed et fint eksempel på at helårsgræsning virker og at dyrene trives og har det godt".

Herudover deltager Udvalgsformand og næstformand for Klima, Natur og Demokrati samt en repræsentant fra Naturstyrelsen Nordsjælland samt administrationen.

Forslag til nyt kommissorium

Rådet opererer ud fra et kommissorium, som blev formuleret og vedtaget i 2007 af kommunens daværende Udvalg for Klima, Miljø og Natur.

Kommissorium definerer formål, opgaver, rammer og ansvarsområderne for Rådet.

Rådet har imidlertid de seneste år haft ønske om at det gældende kommissorium blev opdateret.

Administrationen har derfor i samarbejde med Rådets formand og næstformand formuleret et forslag til nyt kommissorium.

Forslag til nyt kommissorium adskiller sig fra det nugældende bl.a., ved at Rådets formålsbestemmelser nu uddybes.

Herudover skærpes Rådets forventninger til de respektive medlemmers aktive deltagelse og engagement i Rådets virke.

Se Bilag 1.

Lov- og plangrundlag

Det er frivilligt for kommunerne, hvorvidt man ønsker at nedsætte et Grønt Råd.

Konsekvenser

Ingen

Høring, dialog og formidling

Forslag til kommissorium har været i høring hos formand og næstformand for Grønt Råd.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

Bilag1. Forslag til nyt kommissorium Grønt Råd

Punkt 22: Grøn Trepert – Status

09.00.07-G01-38-25

Sagens kerne

Administrationen giver en status på arbejdet med Grøn Trepert. Med omlægningsplanen som ramme vil administrationen udvælge og arbejde videre med relevante potentielle projekter og udarbejde ansøgninger om midler til forprojekter, på baggrund af dialog med lodsejere.

Deltagelse på Udvalget for Klima, Natur og Demokratis møde d. 4. marts 2026:

Christian Skov, Leder af Trafik og Natur

Kresten Frandsen Aarøe, Specialkonsulent, Natur

Indstilling

Direktionen indstiller, at Udvalget for Klima, Natur og Demokrati tager orienteringen til efterretning.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Regeringens Grøn Trepert-aftale giver kommunerne en central rolle i omlægningen af landbrugsarealer til nye natur-, klima- og vandmiljøprojekter i tæt samarbejde med lodsejere og lokale aktører.

I Halsnæs Kommune er der identificeret en række potentielle projektområder med virkemidler som kvælstofvådområder, klimalavbundsindsatser, skovrejsning, minivådområder og ekstensivering som byrådet godkendte i en kommunal omlægningsplan i december 2025.

For at kunne realisere projekter under Grøn Trepert er første skridt at undersøge lodsejeropbakning og derefter udarbejde ansøgninger til staten om midler til forprojekter. Det er en ressourcekrævende proces, både at udarbejde ansøgninger og især at gennemføre de konkrete forprojekter, der omfatter projektledelse af tekniske undersøgelser, lodsejerinddragelse, myndighedsbehandling og økonomiske beregninger.

Statens midler dækker delvist de nødvendige timer til at gennemføre forprojekterne. Administrationen vil afhængigt af mængden og karakteren af potentielle projekter undersøge mulighederne for projektansættelser, såfremt der viser sig at være tilstrækkeligt projektgrundlag til at bære sådanne ansættelser.

Der er derudover en god og løbende dialog med Naturstyrelsen, som forventes at kunne løfte flere af de større projekter i kommunen.

De lokale treparter

I 2025 var der i de lokale grønne treparter (Lokal trepart for Roskilde Fjord og Isefjord og Lokal trepart for Øresund) fokus på at nå i mål med kvælstofreduktionerne og at identificere egnede lavbundsprojekter. Aftalen om et grønt Danmark indebærer også, at der på landsplan skal rejses 250.000 ha skov, og at 20 pct. af Danmarks landareal skal udpeges som beskyttet natur. Det betyder, at arbejdet i de lokale treparter i 2026 vil koncentrere sig om:

- at kortlægge og indtegne relevante naturpotentialer i kommunerne,
- at drøfte og fastlægge kriterier for udpeging af nye skovrejsningsområder,
- at undersøge, hvor natur- og skovindsatser mest hensigtsmæssigt kan understøtte både lokale og nationale mål, som f.eks. drikkevandsbeskyttelse.

Treparterne vil dermed bevæge sig fra et fokus på primært vandmiljø og lavbund til en bredere drøftelse af, hvor natur og skov i de kommende år skal prioriteres geografisk og strategisk.

Det vil i 2026 også være en opgave for kommunen at undersøge mulighederne for supplerende finansiering, der kan understøtte realiseringen af omlægningsplanen. Dette omfatter bl.a. potentialer for samarbejder om jordkøb, bidrag fra forsyningsselskaber, relevante fonde og andre eksterne finansieringskilder, der kan styrke gennemførelsen af konkrete projekter, når de opstår.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Punkt 23: Anvendelse af midler til sammenhængende ny natur i Grøn Trepert

09.00.07-G01-38-25

Sagens kerne

Da statslige puljer ikke finansierer naturforbedringer, er der i budget 2026-2029 afsat 1 mio. kr. til at supplere omlægningsprojekter, hvor det er nødvendigt for at skabe sammenhængende natur.

Deltagelse på Udvalget for Klima, Natur og Demokratis møde d. 4. marts 2026:

Christian Skov, Leder af Trafik og Natur.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget godkender, at administrationen anvender midlerne fleksibelt til at fremme nye natursammenhænge i hele kommunen.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati.

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Som en del af aftalen om et grønt Danmark fra 24. juni 2024 er der fastsat mål om at reducere kvælstofudledningen fra landbrugsarealer, reducere CO₂-udledninger ved udtagning af tørvejorde og skovrejsning samt skabe 20 % mere natur i 2030.

I Grøn Trepert er der afsat virkemidler til arealomlægninger, der understøtter kvælstof- og kulstofindsatsen. Disse omlægninger kan i sig selv skabe grundlag for mere natur, men potentialet for biodiversitet øges markant, hvis omlægningerne bindes sammen med hinanden og med eksisterende natur.

Der er imidlertid ikke afsat midler i treparten til at understøtte denne sammenbinding, som kan skabe synergieffekter i form af større, sammenhængende naturområder med skov, enge og vådområder.

For at understøtte natur, økologiske forbindelser og biodiversitet har Halsnæs Kommune i Budgetaftale 2026-2029 afsat 1.000.000 kr.

Administrationen foreslår midlerne anvendt til:

- At skabe sammenhæng mellem omlagte arealer og eksisterende natur - understøtte nye naturtiltag f.eks. ved finansiering af hegnssætning mod, at lodsejer permanent ekstensiverer
- Opkøb af mindre nøgle-arealer til sammenhængende natur
- Øvrige naturtiltag, der understøtter målet om 20% mere natur.

Indsatsen vil bl.a. ske gennem en målrettet dialog med lodsejere af nøglearealer for at afdække, hvilke konkrete tiltag Halsnæs Kommune kan finansiere, for at lodsejerne ønsker at gennemføre naturforbedrende indsatser. Dette vil gøre det muligt at realisere større sammenhængende naturområder og styrke økologiske forbindelser.

Formålet med indsatsen er at skabe robuste naturområder, der bidrager til øget biodiversitet, styrke økologiske forbindelser og understøtte målet om 20 % mere natur.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Punkt 24: Strategisk opkøb af landbrugsjord til sammenhængende natur

09.00.07-G01-38-25

Sagens kerne

I forbindelse med vedtagelsen af budgetaftale 2026-2029 blev det besluttet, at Halsnæs Kommune skal supplere Grøn Treparts frivillige omlægninger ved at bistå med hjælp til strategisk opkøb af landbrugsjord, hvor det er nødvendigt for at skabe større sammenhængende naturområder og styrke biodiversiteten.

Opkøb kan omfatte projektjord, jord til kommunal jordfordeling eller arealer med højt naturpotentiale.

Deltagelse på Udvalget for Klima, Natur og Demokratis møde d. 4. marts 2026:

Christian Skov, Leder af Trafik og Natur.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Udvalget for Klima, Natur og Demokrati beslutter, at evt. opkøb af landbrugsjord sker ud fra de beskrevne kriterier.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati.

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Grøn Trepart har som mål at reducere kvælstofudledning, mindske CO₂-udledning og skabe 20 % mere natur. Halsnæs Kommune arbejder aktivt for frivillige omlægninger, men der kan opstå situationer, hvor det ikke er muligt at opnå den ønskede sammenhæng gennem frivillige aftaler alene. Derfor blev det i forbindelse med vedtagelsen af budgetaftale 2026-2029 besluttet, at Halsnæs Kommune fremadrettet også skal kunne arbejde for at foretage strategiske opkøb af landbrugsjord som et supplerende redskab. Kommunens rolle er i den forbindelse primært at være af faciliterende karakter, hvor kommunen vil forsøge at tiltrække finansiering fra fonde, forsyninger, naturstyrelsen, mv. Egentlig jordkøb kan dog komme på tale, hvor det er nødvendigt for at få et større puslespil til at gå op, eller for at sikre interesser som ingen anden part kan finansiere.

Strategisk opkøb kan i den forbindelse omfatte:

- Arealer med stort naturindhold eller højt naturpotentiale, der kan skabe økologiske forbindelser mellem omlagte arealer eller eksisterende natur
- Projektjord i eksisterende omlægningsplaner
- Landbrugsjord, der kan bruges som byttejord, der kan frigøre projektjord.

Opkøb foretages ikke kun af Halsnæs Kommune, men også af andre aktører som Naturstyrelsen, den statslige jordfordeling og Klimaskovfonden. Vandværkerne er også en vigtig aktør, der har mulighed for at opkøbe arealer med vigtige grundvandsressourcer. Halsnæs Kommune vil indgå i dialog med disse parter og koordinere arbejdet med opkøb for at sikre en strategisk og effektiv indsats.

Strategisk opkøb vil:

- Understøtte målet om 20 % mere natur
- Skabe økologiske forbindelser mellem eksisterende og nye naturarealer
- Muliggøre langsigtede løsninger for natur, klima og grøn omstilling.

Opkøb bør derudover prioriteres i områder med størst potentiale for natur og grøn omstilling og koordineres med kommunens øvrige opkøb af jord til andre formål. Indsatsen skal ses i sammenhæng med øvrige afsatte midler, som understøtter frivillige aftaler og naturtiltag.

Konsekvenser

Fokuseret strategisk opkøb af landbrugsjord efter de nævnte kriterier vil øge og sikre kommunens biodiversitetsværdier, idet bedre sammenhæng mellem eksisterende naturområder er afgørende for at sikre spredning samt forhindre lokal uddøen af arter. Desuden vil implementeringen af de kommunale omlægningsplaner kunne smidiggøres, hvilket vil gavne kommunens overordnede miljø-, natur- og klimamål.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Punkt 25: Retningslinjer for Plejeplan for Arresø Kanal

01.05.02-P19-2-24

Sagens kerne

Halsnæs Kommune er som ejer af dele af Arresø Kanal, der er et fredet fortidsminde, forpligtet til at sikre fortidsmindet mod forfald. Administrationen har udarbejdet et udkast til en plejeplan og Udvalget for Klima, Natur og Demokrati skal nu godkende retningslinjer for plejeniveauet.

Deltagelse på Udvalget for Klima, Natur og Demokratis møde d. 4. marts 2026:

Christian Skov, Leder af Trafik og Natur.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Udvalget for Klima, Natur og Demokrati beslutter at:

1. plejeniveauet for Arresø Kanal skal være som beskrevet i udkast til Plejeplan for Arresø Kanal
2. at der i plejen af Arresø Kanal skal være mulighed for at anvende herbicider i særlige tilfælde.

Beslutningskompetence

Udvalget for Klima, Natur og Demokrati.

Beslutning

Direktionens indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Fortidsmindet Arresø Kanal og kommunens forpligtelser

Arresø Kanal blev i 2017 udpeget som beskyttet fortidsminde af Slots- og Kulturstyrelsen. Arresø Kanal blev herefter omfattet af museumslovens bestemmelser vedrørende fortidsminder. Det følger af museumsloven, at kommuner, der ejer fortidsminder, skal pleje disse. Plejeniveauet skal som minimum sikre fortidsmindet mod forfald. Forfald kan f.eks. ske, hvis vegetation på fortidsmindet ikke holdes nede, hvorved rødder kan ødelægge fortidsmindet. Forfald kan også ske som følge af slid fra for eksempel offentlighedens brug af fortidsmindet.

Arresø Kanal er opdelt i flere matrikler, der primært ejes af Naturstyrelsen og Halsnæs Kommune. Naturstyrelsen er plejemyndighed på statsejede fortidsminder. Halsnæs Kommune og Naturstyrelsen Nordsjælland samarbejder derfor om udarbejdelse af en plejeplan for den samlede Arresø kanal.

Forslag til plejeplan

Kanalen var igennem en lang periode bærende for byens udvikling, og den har i dag stor rekreativ betydning for borgere og besøgende i Frederiksværk By. Kanalen er de fleste steder over 12 meter bred, hvorfor den alene med sin fysiske udformning er et imponerende vartegn for menneskets virke. Dertil kommer det liv, som vandet fører med sig igennem byen, med både planter, fugle, fisk og smådyr.

Den nuværende pleje af kanalen har ikke været konsistent, men har været resultatet af en prioritering mellem kommunens mange forskellige driftsopgaver. Det har medført, at der flere steder er vegetation i nogle af de faste konstruktioner på kanalen, for eksempel vækst af træer i betonmure og mellem stensatte brinker. På sigt vil vegetationen forårsage væsentlig skade på fortidsmindet, som vil medføre udgifter til restaurering efterfølgende. Dertil kommer, at opvækst på brinker samt stivstænglet vegetation i vandfladen mange steder helt skjuler kanalen.

I udkast til plejeplan er der derfor foreslået et øget plejeniveau for kanalen, hvilket dels vil mindske risiko for skader på fortidsmindet, men vil også få kanalen til at fremstå som et markant og velplejet element i byen. Udkast til plejeplan er vedlagt som bilag 1. Plejen af kanalen vil primært bestå af et antal årlige skæringer af krat på brinker og stivstænglet vegetation i vandfladen samt fjernelse af vegetation i faste konstruktioner. Der er desuden fokus på at bevare enkelte markante træer/buske og øge den rekreative oplevelse af kanalen som et kulturminde.

Såfremt kommunen på et senere tidspunkt overtager ejerskab og drift af yderligere kanalstrækninger, vil der være behov for tilføjelse af yderligere driftsmidler.

Anvendelsen af herbicider

Det fremgår af "Vejledning om pleje af fortidsminder", at det har været praksis at smøre stød fra vegetation i mure og stensætninger med herbicider. Visse steder er det ikke muligt at trække planten ud med rødder uden at medføre væsentlig skade på fortidsmindet og en skæring af planten vil ofte blot resultere i genvækst. Gentagen slåning kan hæmme plantens vækst, men typisk vil rodsystemet langsomt vokse sig større og dermed på sigt risikere at skade fortidsmindet. Her kan det være en mulighed at udrydde den konkrete plante ved at smøre stødet med et egnet herbicid.

Kommunerne indgik i 2007 aftale om fortsat at afvikle brug af pesticider på offentlige arealer, hvilket i Halsnæs Kommune blev yderligere stadfæstet i "Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse fra 2023".

Såfremt udvalget beslutter, at der skal være mulighed for at anvende herbicider i konkrete tilfælde på Arresø Kanal, hvor andre metoder ikke vurderes egnede til at beskytte fortidsmindet mod forfald, vil administrationen undersøge hvilke miljøkonsekvenser det forventes at ville have for vandmiljøet. Såfremt udvalget beslutter ikke at ville anvende herbicider, er det administrationens forventning, at der vil komme et øget behov for restaurering på et senere tidspunkt. Dette kan ikke på nuværende tidspunkt anslås mere præcist.

Lov- og plangrundlag

Museumsloven

Bekendtgørelse om pleje af fortidsminder

Vejledning om pleje af fredede fortidsminder

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Aftale om fortsat afvikling af brugen af plantebeskyttelsesmidler på offentlige arealer (2007)

Konsekvenser

I samarbejde med Naturstyrelsen Nordsjælland udarbejdes en samlet plejeplan for hele den fredede kanal, så kanalen overordnet fremstår som et sammenhængende element i Frederiksværk på tværs af ejerforhold. Kanalen vil fremstå velplejet og opfylde museumslovens krav til pleje af kommunale arealer. Derudover vil kanalen bidrage til den rekreative oplevelse af Frederiksværk by.

Høring, dialog og formidling

Når Naturstyrelsen Nordsjælland og Halsnæs Kommune har udarbejdet et samlet forslag, sendes det i høring hos Slots- og Kulturstyrelsen samt Krudtværksmuseet. Mindre ændringer i den forbindelse vil blive indarbejdet i plejeplanen administrativt.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Der er i nuværende budget afsat 100.000 kr. årligt til vedligehold af Arresø Kanal. Der er i budget 2026-2029 derudover afsat 200.000 kr. årligt til drift af Arresø Kanal.

Bilag

Plejeplan for Arresø Kanal

Punkt 26: Orientering fra formanden

00.00.00-G01-154-25

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Punkt 27: Underskriftsark

00.00.00-G01-154-25

Beslutning

Protokollen godkendt

	Anja Rosengreen (F) formand	
Sarah Lindemann Thøgersen (A) næstformand		Matilde Ørsted (A)
Henrik Tolstrup (A)		Olaf Johannes Prien (F)
Ole S. Nielsen (O)		Thomas Møller Nielsen (V)